

Dato: 29. oktober 2010

Rådmannsutvalget drøftet på forrige møte forslag til endringer i Kommuneloven med hensikt å styrke lokaldemokratiet. Det er spesielt ett forslag som RU hadde fokus på – forslaget om lovfesting av politisk innstilling.

KS jobber nå med en høringssak som skal behandles av Hovedstyret 3. desember 2010. Selv om saken fortsatt er under utarbeidelse ønsker RU og administrasjonen i KS å formidle noen foreløpige vurderinger av endringsforslagene. KS tar gjerne imot innspill fra dere i denne høringssaken. Høringsfrist for saken er **6. desember 2010**.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2010/hoyring---endringar-i-kommunelova.html?id=613672>

Høring – forslag til endringer i kommuneloven

Elementer som KS vil ha fokus på i høringen:

1. Lovfesting av politisk innstilling

KS er ikke enig i forslaget om at alle saker som skal behandles i folkevalgte organer, skal ha en politisk innstilling. KS ønsker å beholde dagens ordning med at kommunestyret selv avgjør hvem som skal innstille i saker til vedtak i kommunestyret eller andre folkevalgte organer. KS er enig i intensjonene som ligger bak forslaget om å styrke det politiske handlingsrommet til kommunestyret/fylkestinget. Det finns imidlertid mange andre modeller for folkevalgt involvering underveis i utviklingen av saker forut for beslutningsprosessen, og disse burde utprøves i enda større grad.

Forslaget om å lovfeste politisk innstilling i alle saker griper sterkt inn i lokaldemokratiet, og kan også skape forhold som hører hjemme i en parlamentarisk modell og ikke i en formannskapsmodell. I formannskapsmodellen er ordførerens rolle å være ansvarlig for å sette opp sakslista og å lede møtene. Ordføreren trenger ikke å ha et fast flertall bak seg, siden det ikke er noe krav om noe bindende samarbeid mellom det flertallet som velger ordføreren.

Å gi ordføreren innstillingsplikt i alle saker endrer ordførerens posisjon i forhold til resten av kommunestyret i favør av å få langt større makt enn de øvrige medlemmene, både formelt og reelt. Plikten vil både være arbeidskrevende og stille krav til ordførerens kompetanse. KS kan ikke se at dette er den beste anvendelsen av ordførerens kapasitet.

Ved obligatorisk politisk innstillingsplikt må ordføreren vise sitt politiske standpunkt tidlig i den politiske prosessen og dermed også låse standpunktene for tidlig. Dette kan hindre gode politiske prosesser der alle syn kommer åpent fram og alle partier deltar i en reell prosess. Administrasjonssjefens forslag til innstilling vil det være mer ukomplisert for alle partier å ta utgangspunkt i. Kommunestyret og andre politiske organer kan dermed arbeide seg fram til et vedtak, som ofte er endret fra den opprinnelige innstillingen. KS frykter at lovforslaget vil føre til at mange politiske prosesser vil skje i lukkede rom for å unngå at ordføreren skal bli ”stemt ned” med det prestisjetapet dette medfører.

For kommunesektorens omdømme og legitimitet er det viktig at saker er faglig og objektivt godt utredet. Administrasjonssjefens plikt til å påse at sakene som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet skal opprettholdes, uansett hvem som innstiller i saken. Det kan likevel oppstå en fare for at administrasjonssjefens ansvar blir utydelig i en modell med politisk innstilling i alle saker og det vil lett kunne utvikle seg gråsoner mellom de folkevalgtes og administrasjonens ansvar og roller. KS vil sterkt fraråde forslag som kan føre til en slik utvikling. Ønskes et politisk ansvar for saksframleggene, hører dette hjemme i den parlamentariske modellen.

2. Vedtak av delegasjonsreglement i hver valgperiode

KS støtter forslaget om at det lovfestes at kommunestyret i hver valgperiode skal vedta et delegasjonsreglement i kommunen. Dette vil bidra til at alle kommunestyrer er bevisste sitt eget ansvar, samt hva som delegeres til underlagte folkevalgte organer og til administrasjonen. KS ser imidlertid ingen grunn til å lovfeste en tidsfrist for dette, men er enig i at reglementet bør behandles så tidlig som mulig i valgperioden.

3. Krav om kvalifisert flertall for å endre antall kommunestyre-/fylkestingsmedlemmer

KS er ikke enig i at det skal kreves kvalifisert (2/3) flertall for å endre antall medlemmer i kommunestyret og fylkestinget. Kommuneloven inneholder minimumsbestemmelser for antall medlemmer i kommunestyrer og fylkesting. Dersom Stortinget mener at disse minimumstallene er for lave, bør loven evt. endres på dette punktet. Innenfor lovens minimumsgrenser bør kommunestyrer og fylkesting kunne øke eller redusere sitt medlemstall gjennom vedtak med alminnelig flertall.

4. Alternativ dannelse av kommune-/fylkesråd

KS støtter at det lovfestes en alternativ modell for dannelse av kommune- og fylkesråd ved at kommunen/fylkestinget kan bestemme at ordføreren får ansvaret for å utpeke den mest aktuelle kommune- (by-)/fylkesråds kandidaten, som deretter selv setter sammen sitt kollegium. Denne modellen har fungert godt i Oslo kommune og supplerer den hittil vanlige modellen ved at kommunestyret/fylkestinget selv velger rådet.